

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017**  
Β' ΦΑΣΗ

**E\_3.ΝΕΛ3Γ(α)**

**ΤΑΞΗ: 3<sup>η</sup> ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.**

**ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

**Ημερομηνία: Σάββατο 1 Απριλίου 2017**

**Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες**

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

- A.** Ο συγγραφέας επισημαίνει το πρόβλημα του πολέμου στο σύγχρονο κόσμο. Αρχικά διαπιστώνει πως ο σημερινός ευρωπαϊκός πολιτισμός, που παλιά διακρινόταν για τις ουμανιστικές και δημοκρατικές αξίες του, έχει αλλοτριωθεί από ξένα πρότυπα υποκουλτούρας και υλισμού. Έτσι ο σημερινός πολιτισμός υπηρετώντας οικονομικά συμφέροντα δε συντελεί στην ηθική απελευθέρωση του ανθρώπου αλλά υποθάλλει τον πόλεμο. Τα δεινά του πολέμου αποτελούν μια πρωτόγνωρα τραυματική εμπειρία για όποιον τα βιώνει, καθώς κατά τη διάρκειά του συντελούνται πράξεις θηριωδίας και απανθρωπιάς. Ο συγγραφέας καταλήγει συμπεραίνοντας πως ο άνθρωπος είναι ικανός για τα μεγαλύτερα επιτεύγματα αλλά και για τις πιο παράλογες πράξεις.
- B1.** Αίτημα της εποχής είναι ο επαναπροσδιορισμός των στόχων του πολιτισμού. Ο σύγχρονος άνθρωπος πρέπει να επανατοποθετήσει τη στάση του απέναντι στο μύθο της υλικής προόδου και να τοποθετήσει τις ανθρωπιστικές αξίες πάνω από τις υλικές. Στόχος του πολιτισμού πρέπει να είναι η ευτυχία του ανθρώπου που εξασφαλίζεται μέσα από την ηθική του ελευθερία και την πνευματική του ωριμότητα. Ένας πολιτισμός που θα διδάσκει την ελευθερία ως γνώση των ορίων δράσης και θα καλλιεργεί το σεβασμό προς τους άλλους. Μόνο λοιπόν αν η πρόοδος στηρίζεται στις αξίες του ανθρωπισμού, ο άνθρωπος θα καταξιωθεί ως το όν που μπορεί να προοδεύει υλικά αλλά και να εξανθρωπίζει τη ζωή του.
- B2.**
- α.** Σωστό
  - β.** Σωστό
  - γ.** Σωστό
  - δ.** Λάθος
  - ε.** Σωστό
- B3.** Στο χωρίο «Κάθε φορά, ωστόσο... το σκοτεινό αύριο.» ο συγγραφέας χρησιμοποιεί την **επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη**. Συγκεκριμένα υποστηρίζει την άποψη ότι τα δεινά που επιφέρει ένας πόλεμος αποτελούν μια πρωτόγνωρα τραυματική εμπειρία για τον άνθρωπο που τα βιώνει.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017**  
**Β' ΦΑΣΗ**

**E\_3.ΝΕΛ3Γ(α)**

Ο συγγραφέας αξιοποιεί ως μέσο πειθούς την **περιγραφή** («Μοιάζει πρωτόγνωρος ο ήχος...και το σκοτεινό αύριο.») καθώς περιγράφει τις καταστάσεις που βιώνουν οι άνθρωποι στον πόλεμο, **συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις/φράσεις** (π.χ. η θλίψη ενός στρατιώτη με τα δεκανίκια, ακρωτηριασμένα θύματα) και **μεταφορές-ποιητική χρήση του λόγου** (π.χ.«σαν όλα να ανακαλύπτονται από την αρχή»,«το σκοτεινό αύριο»)

Ο συγγραφέας επιδιώκει να διεγείρει τα συναισθήματα του κοινού(θλίψη, πόνο) και να το συγκινήσει ώστε να προκαλέσει την ενεργητική κινητοποίησή του κατά του πολέμου και της βαρβαρότητας που προκαλεί.

Επιπλέον στο χωρίο «Ο πόλεμος και τα δεινά του...μεγάλους στοχαστές.» ο συγγραφέας επικαλείται τη λογική με τεκμήρια **παραδείγματα** καθώς αναφέρει περιπτώσεις καλλιτεχνικών έργων και πνευματικών ανθρώπων που έχουν περιγράψει τον πόλεμο και τα δεινά του.

**B4.** Η περίοδος βρίσκεται στην ενεργητική σύνταξη. Μετατροπή σε παθητική: «Από τα πρότυπα της εποχής αλλοιώνονται έτσι κοινωνίες και τόποι, και ο σημερινός άνθρωπος καθίσταται αβαθής στις ανάγκες ή την κρίση του.

**B5.** Στο κείμενο κυριαρχεί το γ' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο. Έτσι εκφράζει αντικειμενική, απρόσωπη στάση, θέσεις/ιδέες ευρύτερα αποδεκτές και ο λόγος χρωματίζεται με ουδέτερο ύφος. Με την επιλογή αυτού του ρηματικού προσώπου ο συγγραφέας προσδίδει στο κείμενό του αντικειμενικότητα και εγκυρότητα.

**B6.** Ξεπερνούν= υπερβαίνουν, υπερκερνούν, υπερνικούν  
Πρότυπα= είδωλα, υποδείγματα  
Πεποίθηση= πίστη, φρόνημα  
Έγκειται= βρίσκεται, ενυπάρχει  
Επιτεύγματα= κατορθώματα, άθλοι, επιτυχίες

**Γ. Πρόλογος:**

Είναι γεγονός πως η οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συνεργασία των κρατών στα πλαίσια του διεθνισμού επιβάλλει την επικράτηση του σεβασμού και της ισοτιμίας των λαών. Όταν όμως τα ισχυρά κράτη προσπαθούν να επιβάλλουν τα συμφέροντά τους καταστρατηγώντας τα δικαιώματα των αδύναμων χωρών, τότε καταλύεται η έννοια της ειρηνικής συνύπαρξης και υποθάλπονται οι εμπόλεμες μεταξύ τους συρράξεις.

**Ορισμός:** Πόλεμος είναι η κατάσταση σύγκρουσης μεταξύ σχετικά μεγάλων ομάδων ανθρώπων (όπως έθνη, πολιτείες, οργανισμοί, κοινωνικές ομάδες), που χαρακτηρίζεται από την χρήση ένοπλης βίας.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017**  
**Β΄ ΦΑΣΗ**

**E\_3.ΝΕΛ3Γ(α)**

**Α΄ Ζητούμενο: Λόγοι που ο πόλεμος προκαλεί την ανησυχία και τον αποτροπιασμό των ανθρώπων - Αρνητικές συνέπειες**

1. Ο πόλεμος επιφέρει υλικές καταστροφές και μαζικές εξοντώσεις ανθρώπων.
2. Οι χώρες που εμπλέκονται στον πόλεμο καταστρέφονται οικονομικά καθώς όλοι οι παραγωγικοί κλάδοι σταματούν (εμπόριο, βιομηχανία, γεωργία κ.α.) ενώ το κράτος ξοδεύει μεγάλα ποσά σε πολεμικές ανάγκες.
3. Η χρήση των σύγχρονων πυρηνικών όπλων συντελεί στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και στην ολοκληρωτική καταστροφή του πλανήτη.
4. Επέρχεται πνευματική και πολιτισμική παρακμή. Η εκπαίδευση σταματά, οι τέχνες και τα γράμματα οπισθοδρομούν και υποβαθμίζεται το πνευματικό επίπεδο του λαού. Οι άνθρωποι που βιώνουν τον πόλεμο ενδέχεται να μείνουν αναλφάβητοι. Έτσι ο λαός γίνεται ευάλωτος σε κάθε είδους προπαγάνδα και χειραγώγηση.
5. Παρατηρείται έξαψη των παθών και των ενστίκτων. Ο άνθρωπος στον πόλεμο φέρεται βίαια, παράλογα και απάνθρωπα, καταλύοντας κάθε έννοια ηθικής, γραπτού και άγραφου νόμου.
6. Διαταράσσεται η ψυχική ισορροπία των ανθρώπων. Η βίωση ενός πολέμου επιφέρει στην ψυχή αισθήματα φόβου, ανασφάλειας, καχυποψίας.
7. Καταστρέφονται τα πολιτιστικά μνημεία, χάνεται η παράδοση και η πολιτιστική κληρονομιά ενός λαού. Έτσι υπάρχει ο κίνδυνος της πολιτιστικής διείσδυσης άλλων λαών που προσπαθούν να επιβάλλουν το δικό τους πολιτισμό πάνω στις άλλες χώρες ώστε να τις εκμεταλλεύονται οικονομικά.

**Β΄ Ζητούμενο: Τρόποι παγίωσης της παγκόσμιας ειρήνης**

1. Οι πολιτικοί ηγέτες να περιορίσουν τις επεκτατικές διαθέσεις τους και να σέβονται την αρχή της ισότητας των λαών. Να επιδιώκουν την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εμφανίζονται ανάμεσα στα κράτη με διπλωματία και δημοκρατικό διάλογο.
2. Οι διεθνείς οργανισμοί να αναλάβουν την ευθύνη να επιβάλλουν την εφαρμογή των διεθνών συνθηκών και να διασφαλίζουν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι αναγκαίο να ενισχυθεί ο ρόλος τους και να γίνονται σεβαστές οι αποφάσεις τους από όλα τα κράτη.
3. Οι πνευματικοί ηγέτες να μεταδώσουν μέσα από το έργο τους τα πανανθρώπινα ιδανικά της ειρήνης, της αγάπης και της συναδέλφωσης των λαών. Ιδίως οι επιστήμονες να αρνούνται την στράτευση σε πολεμικά συμφέροντα και να προσδώσουν στην επιστήμη τους ανθρωπιστικό χαρακτήρα.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017**  
**Β' ΦΑΣΗ**

**E\_3.ΝΕΛ3Γ(α)**

4. Απαιτείται ανθρωποκεντρική παιδεία και ουσιαστική διδασκαλία του μαθήματος της ιστορίας, ώστε να διδαχθούν οι νέες γενιές πως μόνο σε περιόδους ειρήνης μπορούν οι λαοί να προσδεύσουν.
5. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να προβάλλουν το πρόβλημα για να ευαισθητοποιήσουν την παγκόσμια κοινή γνώμη. Οι δημοσιογράφοι να διέπονται από εντιμότητα και αξιοπρέπεια και να μην παραπληροφορούν τον κόσμο.
6. Ο αθλητισμός και ιδίως το ολυμπιακό ιδεώδες προβάλλει την ειρηνική συνύπαρξη των λαών και την κατάργηση των εθνικών προκαταλήψεων.
7. Να ενεργοποιηθούν οι λαοί και να ασκήσουν πίεση στις πολιτικές ηγεσίες για την παγίωση της ειρήνης.

**Επίλογος**

Αποτελεί λοιπόν πραγματικότητα ότι ο πόλεμος δε λύνει διαφορές αλλά δημιουργεί ακόμα μεγαλύτερη έχθρα και μίσος οδηγώντας στην καταστροφή όλους τους εμπλεκόμενους. Η παγίωση της παγκόσμιας ειρήνης αποτελεί υποχρέωση όλων των λαών για να μπορούν στο μέλλον να στραφούν στη δημιουργική ζωή και να προσδεύσουν.